

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETNO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), FEBRUARY 19, 1951

ŠTEVILKA (NUMBER) 35

Koreja v mlaki prelite krvi

TOKIO, 18. feb. — Nekateri znaki kažejo na to, da se kitajski komunisti umaknijo na zapad in da odnehajo z brezsmiselnimi napadi, ker so izgube pretežke. Kitajski komunisti so na centralnem sektorju zaman poskušali prebiti ameriške postojanke in gru vsaj po cenitvah osme ameriške armade za tako težke izgube, da jih tudi kitajske komunistične mase ne morejo takso lahko nedoknaditi.

Od kar je ta armada začela s koncem januarja ofenzivo, so kitajski in korejski komunisti utrili čez 110,000 mrtvih, ranjenih in ujetih in to samo v kopnih akcijah. Zavezniške čete se pri tem poslužujejo taktike, da pri svojem prodiranju skrbno ocistijo zavzeti teren in da prav metodično onesposabljajo sovražnika za kakršnokoli zahrbno akcijo. V teh krvavih obračunih, če naj se vzame za podstavo zgornjo cenitev o komunističnih izgubah, pride okrog 5,000 mrtvih, ranjenih ali ujetih komunistov na dan.

Ko zavezniška ofenziva traja, gredo komunisti v protinapade, toda kljub situaciji je še vedno srednji sektor in okolica mesta Wonju.

Stassen: ne pustimo, da pada Evropa!

BALTIMORE, 18. feb.—Bivši kandidat za predsedniško mesto Zedinjenih držav in predsednik univerze v Pensylvaniji, je dejal, da bi Amerika izgubila svetovno vodstvo, če bi se odpovedala Evropi. Možni ste le dvoje vodstev, ali ameriško, ali brezobzirno rusko - komunistično.

Stassen se je z vso jasnostjo in odločnostjo zavzel za politiko generala Eisenhowera in se strijula z njegovim poročilom podanim kongresu in z govorom, ki ga je naslovil na ameriški narod. V zadnjih dveh tednih je Stassen pisal čez 50,000 pisem raznim republikanskim vodjem v Ameriki s pripomočili in obrazložitvijo zakaj moramo podpirati generala Eisenhowerja. Stassen je napadel demokrate in njihovo zunanjopolitiko in jim očital, da so se dali varati od komunistov. Napovedal je republikansko zmagu leta 1952, v tem razdobju pa morajo republikanci jasno in dokončno začrtati linije svoje notranje in zunanje politike.

Diplomatski predstavniki v Beogradu naglašajo, da je ta odločen Titov govor soupadel v posvetovanju, ki jih imajo zlasti Velika Britanija in Amerika, s kakimi sredstvi naj se ojači Jugoslavija in odvrene napadjanjo. Tako Tito, kakor diplomatski krogi se zavedajo, da bi napad na Jugoslavijo ne bil osamljen in je torej varnost Jugoslavije zadeva tudi drugih držav, ki se radi tega za Jugoslavijo morajo zanimati.

Javno mnenje o Titu

WASHINGTON, 18. feb. — Vprašanje Jugoslavije je zelo razgibalo politično in javno življenje. Trdi se, da ne bo preteklo leto, ko bo Jugoslavija napadena. Kaj naj stori Amerika v tem slučaju? Večina javnega mnenja je za to, da se pošlje v Jugoslavijo orožje in potrebna vojna oprema. Le manjši krogi so mišljena, da bi bili potrebiti v tem slučaju tudi ameriški vojaki na jugoslovanskih tleh.

Povdarsja se tudi možnost, da će bi bila Jugoslavija pregažena, bi bila Turčija obkrožena in njen udarna sila vsej neutralizirana. Če pa naj se Amerika postavi z vso svojo silo na stran Jugoslavije, potem bi logično korači do združenih držav v tretjo svetovno vojno.

Debate o položaju Jugoslavije in ameriški pomoči so v zvezi s stališči, ki sta jih zavzela oba republikanca Hoover in Taft. Demokratični politiki so bolj naklonjeni Jugoslaviji, nego republikanci. Med zadnjimi so pre-

Tito v ospredju političnega zanimanja Europe-Amerike

BEOGRAD, 18. feb.—Maršal Tito je imel nagovor na svojo telesno stražo in je govor prenašala tudi beografska radio postaja. Napad Kominforma na Jugoslavijo bi zanebil svetovno vojno. Jugoslavija ne bo iskala orožja od zapada, dokler bi ne bila napadena.

Tito je naglasil, da so sanse Jugoslavije, da vzdrži in tudi odvrene napad sedaj boljše, kakor so bile pred enim letom. Če bi bila Jugoslavija napadena, bi lahko postavila na noge pol drug milijon mož, ali 10% celokupnega prebivalstva. Trenutno ima Jugoslavija 600,000 izvezbanih mož pod orožjem in je ta armada ena največjih v zapadni Evropi.

Tito je izrazil pomisleke, da bi sprejel orožje od zapadnih velis, ker bi tak korak izval Rusijo in njene satelite, da udarijo preje, kakor je to sicer v njihovem programu. Tito je nadalje podčrtal, da je hotela Moskva postaviti v Beogradu svojo lutko, ki bi v vsakem pogledu vodila politiko Sovjetske zveze. Ko jih je načrt propadel so skušali zanetiti upore, česar niso dosegli, naj oboroženi satelitski sosedje počajajo svoje armade in nato udarijo na Jugoslavijo.

Tito je nadalje pojasnil zakaj ne more sprejeti pomoči od zadeva, ker bi ta korak ne šel v splošen politični koncept Jugoslavije. Toda napram Kominformu je zavzeti jasen stav in orientacijo za slučaj, če bo Jugoslavija žrtev sovjetskega napada.

Ko pa bo jasno, da je tak napad neizogiven, potem bo tudi jugoslovanska orientacija drugačna. V tem slučaju bo Jugoslavija moralno in politično opravljena sprejeti tako orožje, kakor tudi gospodarsko pomoč od zapada.

Ko pa bo jasno, da je tak napad neizogiven, potem bo tudi jugoslovanska orientacija drugačna. V tem slučaju bo Jugoslavija moralno in politično opravljena sprejeti tako orožje, kakor tudi gospodarsko pomoč od zapada.

Diplomatski predstavniki v Beogradu naglašajo, da je ta odločen Titov govor soupadel v posvetovanju, ki jih imajo zlasti Velika Britanija in Amerika, s kakimi sredstvi naj se ojači Jugoslavija in odvrene napadjanjo. Tako Tito, kakor diplomatski krogi se zavedajo, da bi napad na Jugoslavijo ne bil osamljen in je torej varnost Jugoslavije zadeva tudi drugih držav, ki se radi tega za Jugoslavijo morajo zanimati.

Javno mnenje o Titu

WASHINGTON, 18. feb. —

Vprašanje Jugoslavije je zelo razgibalo politično in javno življenje. Trdi se, da ne bo preteklo leto, ko bo Jugoslavija napadena. Kaj naj stori Amerika v tem slučaju? Večina javnega mnenja je za to, da se pošlje v Jugoslavijo orožje in potrebna vojna oprema. Le manjši krogi so mišljena, da bi bili potrebiti v tem slučaju tudi ameriški vojaki na jugoslovanskih tleh.

Povdarsja se tudi možnost, da će bi bila Jugoslavija pregažena, bi bila Turčija obkrožena in njen udarna sila vsej neutralizirana. Če pa naj se Amerika postavi z vso svojo silo na stran Jugoslavije, potem bi logično korači do združenih držav v tretjo svetovno vojno.

Debate o položaju Jugoslavije in ameriški pomoči so v zvezi s stališči, ki sta jih zavzela oba republikanca Hoover in Taft. Demokratični politiki so bolj naklonjeni Jugoslaviji, nego republikanci. Med zadnjimi so pre-

Delavci naj bodo zastopani povsod!

WASHINGTON, 18. feb. — Zastopniki delavskih zvez in raznih Unij so kakor znano postavili odločno zahtevo, da mora biti delavstvo odločilno zastopano ne le ko uradi določajo cene in višino mezd, nego tudi, ko gre za druga živiljenjsko važno vprašanje delavstva, za mobilizacijo. Od šeta za mobilizacijo Wilsona se je dobilo zagotovilo, da je Wilson pripravljen postaviti si pomočnika iz delavskih vrst.

Unije so sestavile poseben odbor, ki naj se bavi z vsemi temi konkretnimi vprašanji. V tem odboru so štiri glavne delavске zveze. Odbor naj bo nujno na straži, ko gre za važna gospodarska odločanja. Imenuje se imen Walterja Reutherja, C.I.O kot takega, ki bi šel na mesto pomočnika Wilsona. Ta namesto bi bil zaposlen na vseh poljih mobilizacijskega plana, ne samo v strogo delavskih točkah, kjer so posebej zainteresirani sami delavci. Ta poneljek naj bo tozadneva odločitev. Poleg Reutherja se imenuje imena delavskih voditeljev William Green od A.F.L., Murray od C.I.O., George Leghty ter Al Hayes.

Delavski zastopniki so zadnji petek, ko so bili v odboru za mezd preglasovani in ko se je našla pavšalna formula o 10% mezdi, zapustili sejo in podali ostavko na svoje položaje. Predsednik Truman njihovih ostavki ni sprejel in se iščejo pota kako najti kompromis, da bodo delavski voditelji sodelovali pri mezdah, cenah in mobilizaciji. Dasi je bila formula o delavskih mezdah z večino glasov sprejeta, še ni pravomočna, ker jo mora podpisati šef gospodarske stabilizacije Johnston, ki dokument študira.

Tudi urad za določanje cen ne more pokazati bogovekaj uspehov v prošlem tednu, marveč je tudi v tem odboru zastop vsled neednosti pogledov, kakor tudi programa. Pri cenah gre za ločitev med cenami na debelo in cenami na drobno, kar se ne da urediti po enotnem kopitu.

TOSCANINI JEMLJE SLOVO

NEW YORK, 18. feb.—Znani dirigent Arturo Toscanini je verjetno dirigiral svoj zadnji koncert 25. marca tega leta bo Toscanini dosegel 84. leta starosti. Zdravnikom so mu svetovali, naj miruje, ker se noga, ki si jo je pokvaril pred dvemi leti, ni pravilno zacelila in rabi absoluten mir. Najavljeni koncerte je Toscanini moral odpovedati.

Zračna pošta za pakete

Poštni mojster sporoča, da je poštna oblast razširila svojo poslužbo z zračno pošto. Sedaj se paketom, ki se jih pošije potom zračne pošte, lahko pridene pisma in drugo pisano besedilo brez nadaljnje poštnine. Poleg tega se gotove zračne pošiljke lahko zavaruje, registrira ali pošlje C. O. D. Zračna pošta stane še nadalje po 6 centov od une ali manj za prvi osem umetv. Zračna pošta potuje štirikrat hitreje kot navadna pošta. Priporočljivo pa je, da se na vse zračne pošiljke prilepi viden listek z besedilom "Via Air Parcel Post," za pisma, ki grejo po zračni pošti, pa je priporočljivo rabiti tozadneva posebne kuverte.

Vojak v bolnišnici

Andy Oblak, sin Mr. in Mrs. Andy Oblak, 1228 E. 175 St., ki je dobil resne ozebline v Koreji, se nahaja sedaj v bolnišnici v Philadelphiji. Njegov naslov je Andy Oblak, 1109419, Philadelphia Hospital, Philadelphia, Pa.

Stalin: Sovjeti-komunisti za mir-- Amerika in Anglia za--vojno!

PREPAD MED OBEMA TABOROMA GLOBJI, A VRATA NISO ZAPRTA

PRAGA, 18. feb.—Amerika je dopustila možnost, da so ameriški letalci nepravilno in neupravičeno preleteli češko ozemlje ter se je opravičila češkoslovaški vladi. Gre za polet dveh ameriških lovev preko Prage dne 7. februarja. Ta dva lovca sta priletela iz Nemčije in vsled velike brzine na eni strani, kjer tudi bližine meje na drugi strani, je prišlo do neljubega incidenta. Storjeni so ukrepi, da se slučaj ne ponovi.

BRITANSKI ministrski predsednik Attlee je v spodnji zbornicu dejal, da Sovjetska zveza ni demobilizirala svojih čet, ampak jih je stalno povečaval. Stalin je na to dejal, da je takrat trditev Attlee-a, kateremu je ocital, da laže, in Amerika ter južno Ameriko, da si želijo vojno.

no, zato je ta vojna med njimi nepopularna. Ni mogoče jih prepričati, da bi Kitajska ogrožala Veliko Britanijo in Ameriko, ko se je Amerika polastila kitajsko Formoze, na prideljalne Sovjetske zveze. Ves svet ve, da je Sovjetska zveza demobilizirala svoje čete in to leta 1945, 1946 in 1947.

Ali so Sovjeti demobilizirali?

Stalin ironizira Attlee-a, da če bi ta poznal finančno in ekonomsko vedo, bi moral vedeti, da vsaka država, ki hoče razviti civilno industrijo, napraviti velike zgradbe, kakor so sovjetske električne postaje, rabi za to milijone in milijone. Kdo hoče znižati cene živiljenjskim potrebščinam, obnoviti narodno gospodarstvo, ki so ga porušili Nemci, rabi milijone in milijone, ne more pa istočasno jačati oborožene sile in razviti vojno industrijo, ker bi bil polom neizogiven.

Sovjetska zveza ne samo, da je reducirala vojaško moč, marveč je obratno razširila svojo civilno industrijo, je reducirala cene, kar je znano tudi Attlee-u. Vkljub temu Attlee blati Sovjetsko zvezo in njeno mirovno politiko, da na ta način opraviči tekmo v oboroževanju, ki jo je sprožila britanska laburistična vlada.

Predsednik Attlee rabi lažo, da je Sovjetsko zvezo in mora sovjetsko miroljubno politiko očrtati kot napadalno, da tako zavaja britansko ljudstvo in da ga vpreže v voz, ki pelje do nove vojne in katerega kočičaži Amerika. Ce je laburistična vlada Britanije resnično miroljubna, zakaj se ne sklene mirovna zveza kot jo je predlagala Rusija in to med Sovjetsko zvezo, Veliko Britanijo, Ameriko, Kitajsko in Francijo? Zakaj ne razočari in ne prepove atomskega rožja? Zakaj je prepovedala mirovni kongres v Veliki Britaniji, ko bi ne bila britanska varnost in ničemer ogrožena? Predsednik Attlee ni za mir, ampak je za to, da se začne nova agresivna svetovna vojna.

Predsednik Attlee rabi lažo, da je Sovjetsko zvezo in mora sovjetsko miroljubno politiko očrtati kot napadalno, da tako zavaja britansko ljudstvo in da ga vpreže v voz, ki pelje do nove vojne in katerega kočičaži Amerika. Ce je laburistična vlada Britanije resnično miroljubna, zakaj se ne sklene mirovna zveza kot jo je predlagala Rusija in to med Sovjetsko zvezo, Veliko Britanijo, Ameriko, Kitajsko in Francijo? Zakaj ne razočari in ne prepove atomskega rožja? Zakaj je prepovedala mirovni kongres v Veliki Britaniji, ko bi ne bila britanska varnost in ničemer ogrožena? Predsednik Attlee ni za mir, ampak je za to, da se začne nova agresivna svetovna vojna.

Kako se bo končala vojna na Koreji?

Stalin je odgovoril, da če bošta Velika Britanija in Amerika končno zavrgle predlog kitajskih vlad, kako naj se prenehajo sovražnosti na Koreji, se vojna na Koreji more končati le s počasnim intervencionskim.

Stalin je bilo stavljeno vprašanje, dali so ameriški in britanski častniki resnično slabši od kitajskih in korejskih, kar je Stalin zanikal. Glede vojaštva pa je Stalin trdil, da so se anglosaksinski vojaki sijajno izkazali v vojni zoper Hitlerjevo Nemčijo, in militaristično Japonsko, da se pa ne držijo dobro na Koreji, ker vedo in čutijo, da je to vojskovanje krivično.

Vojna ni neizogibna in mir se lahko ohrani, če vzamejo to vprašanje v roke ljudske množice same. Vojna lahko izbruhne, če bodo vojni hujšački uspešni, da bodo zmešali ljudske množice v kopci laži in v goljufiji. Sovjetska zveza hoče po Stalnovem zatrdilu nadaljevati pot miru.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecov)	5.00
For Three Months—(Za tri meseca)	3.50

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	6.00
For Three Months—(Za tri meseca)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

• 104 •

IDEALI IN METODE

(Odlomek iz spisa italijanskega pisatelja Ignazio Silone-a)

(4)

V maju sem se kot zastopnik italijanske komunistične stranke s Togliattijem udeležil izrednega zasedanja povečane eksekutive Komunistične internacionale. Togliatti je bil prišel iz Pariza, kjer je vodil politično tajništvo stranke, jaz pa iz Italije, kjer sem imel v rokah vodstvo podtalnega gibanja. Sestala sva se v Berlinu in šla skupaj v Moskvo. Dejanski namen seje je bil, pričeti "likvidacijo" Trockega in Zinovjeva, ki sta bila še vedno člana Mednarodne eksekutive. Togliatti je ob tisti priliki vztrajal, da ga spremim na te seje. Po pravilih je imel samo on pravico biti navzoč kot zastopnik italijanske delegacije, a ker je predvideval komplikacije, do katerih je prišlo, je želel imeti podporo zastopnika podtalne organizacije. Na prvi seji, kateri sva prisostvovala, sem bil pod vtisom, da sva nekdaj zamudila, oziroma da sva prišla prepozno. Bili smo v nekem malem uradu na glavnem stanu Komunistične internacionale. Nemec Thaelmann je predsedoval, in je nemudoma začel čitati predlagano resolucijo proti Trockemu, ki je imela biti predložena polni seji. Ta resolucija je brezobzirno obsojala neki dokument, katerega je Trocki naslovil na politični urad Ruske komunistične stranke. Ruska delegacija na seji je bila izvanredna; tvorili so jo Stalin, Rikov, Buharin in Manuilski. Ko je Thaelmann nehal čitati, je vprašal, da li se strinjam s predlagano resolucijo. Finec Ottmar Kuusinen je ugovarjal, ker ni bila dovolj ostra. Rekel je: "Moralo bi se odprto povedati, da je dokument, katerega je poslal Trocki političnemu uradu Ruske komunistične stranke, popolnoma protirevolucionarnega značaja in da nudi jasen dokaz, da nima človek, ki ga je spisal, več ničesar skupnega s delavskim razredom." Ker se ni nihče drug priglasil k besedi, sem se po posvetovanju s Togliattijem opravičil, ker sem prišel prepozno in vsled tega nisem imel prilike videti dokumenta, ki se je imel obsoditi. Nakar je Thaelmann izjavil: "Po pravici povedano, mi istotako nismo videli pri zadetega dokumenta."

Ker nisem mogel verjeti lastnim ušesom, sem ponovil svoj ugovor z drugimi besedami. "Morda bi se dokument Trockega moral obsoditi," sem dejal, "ampak kar se mene tiče, ga očitno ne morem obsoditi, dokler ga nimam prilike, da ga prečitam."

"Mi ga tudi nismo čitali," je ponovil Thaelmann, "niti ga ni večina drugih navzočih delegatov razen Rusov." Thaelmann je govoril nemško in njegove besede so bile prevedene v ruščino za Stalina, za naju dva ali tri pa v francoščino. Odgovor se mi je zdel tako neverjeten, da sem prijel tolmača. "Thaelmann ni mogel kaj takega reči," sem dejal. "Zahtevati moram, da njegov odgovor ponovite besedo za besedo."

Tedaj je posegel v razpravo Stalin. Stal je na eni strani sobe in zdelo se je, da je edini izmed vseh navzočih, ki je bil miren in hladen.

"Politični urad naše stranke je prišel do zaključka," je rekel Stalin, "da bi ne bilo praktično, ako bi se dokument Trockega prevedel in razdelil med delegate Mednarodne eksekutive, ker se v njem nahajajo različne opazke glede stališča Sovjetske države. (Skrivnostni dokument je Trocki pozneje v inozemstvu obelodanil v brošuri "Problemi kitajske revolucije," in kar je še danes vsakomur očitno, ni bilo v njem ničesar, kar bi se bilo nanašalo na stališče Sovjetske države, temveč bil je z mnogimi argumenti podprt napad na politiko Stalina in Komunistične internacionale z ozirom na Kitajsko.)"

V govoru, ki ga je imel 15. aprila 1927, je Stalin v prisotnosti moskovskegasovjeta poveličeval Ciang Kajšeka in potrdil svoje osebno zaupanje v Kuomintag; to je bilo komaj teden dni pred slavitim proti-komunističnim nastopom kitajskega nacionalističnega voditelja in njegove stranke; komunisti so bili preko noči izključeni iz Kuomintanga, v Sanghaju je bilo masakriranih deset tisoč delavcev, mesec dni pozneje pa v Wuhanu. Bilo je torej umljivo, da se je Stalin želel izogniti debati o teh stvareh in se skušal ščititi za kriko "državnih vzrokov."

Ernest Thaelmann me je vprašal, če sem zadovoljen s Stalinovim pojasmilom. "Ne odrekam političnemu uradu Ruske komunistične stranke pravice, da katerikoli dokument drži tajen," sem odvrnil. "Ne razumem pa, kako se more od drugih zahtevati, da obsodijo dokument, ki jim je

UREDNIKOVA POŠTA**Novice okrog Ameriško-jugoslovanskega centra**

CLEVELAND, Ohio — Leto 1951 smo pri nas začeli bolj živahnio kot pa prejšnje leto. Zdaj imamo dovolj prostora za veselja in če pogledamo na naše posetnike, vidimo med njimi naše stare znance v prijatelje, s katerimi smo se zabavali zadnjega četrstoletja, in tako obujamo spomine na našo mladost. Z veseljem obujamo naše spomine in ko pride naše veselje na vrhunc, zapojemo z ubranimi melodijami, le včasih nam glasovijo zaidejo v stran, pa kaj za to, lepo je slišati našo pesem. Sem in tja se tudi malo pokregamo, da smo bolj pridni pozneje in zopet pripravimo novo veselje.

Vas gotovo tudi zanima kaj o naših sejih, zato vam bom naštel kar po vrsti kaj imamo. Seja Kluba društva je bila zelo lepo obiskana. Sklenili smo veliko stvari v korist našega doma in društva. Pod raznimi prilogami je bila zelo dobro organizirana. Življenje na Dunaju pa ga je ponudilo o strahotah in krivicah, ki jih poraja na svojem dnu visokokapitalistična družba. Tu na Dunaju je Cankar neposredno na sebi doživeljil razne preobratne krize meščanskega individualizma ob zatonu najbolj individualističnega obdobja buržoazne družbe, ko je pisal svoje novele v povezti iz dunajskega velikomestnega življenja.

Tako torej se vam obeta dva zanimiva dogodka—25. februarja Klub društva, 1. aprila pa "Vaška dekleta." Vse bo v AJC na Recher Ave.

Mary Medvešek

CANKARJEVO "POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI"

(Ob novi uprizoritvi v Ljubljani in 32. obletnici pisateljeve smrti)

Klub obširnim navodilom in pripombam o osebah in obrazih, ki jih je napisal Ivan Cankar za krstno predstavo svoje farse v Ljubljani leta 1907 in ki jih je v nekoliko skrajšani obliki dal natisniti tudi v knjigi, je uprizoritev ostala težko in tveganodelo do danes. Zakaj za pravilno pojmovanje te farse je potreben študij položaju slovenskega umetnika in umetnosti v slovenski družbi pred pol stoletja, ko se je zmagoval uveljavila slovenska "Moderna" v književnosti, slikarstvu in glasbi.

Cankar, najpomembnejši med njimi, je o funkciji umetnika in o tem, kaj je resnična umetnost, razpravljal ponovno v svojih delih, upodabljal je položaj in usodo slovenskih umetnikov in se boril za pravilno pojmovanje umetnosti po umetnikih samih in po družbi. Po Cankarju je umetnost boj z življenjem, njegovo krivico in popačenost. In v tem boju zavrstljava umetnik vse: svoj talent, svojo fantazijo, čustvo in misel, idejo in zanos, ogročenost in stud.

Iz takih osnov je izvirala njegova ogročena kritika sodobnih slovenskih razmer, iz take osnovne funkcije umetnika v družbi je poniknila tudi njegova farsa "Pohujšanje v dolini Šentflorjanski."

Ko je Cankar sam postavil farso v kraj, "ki ni ne mesto in ne vas, kjer so torej mode napol mestne, ampak za par let prepočasne," jo je, mislim, alegorično-simbolično dovolj jasno postavil v sredo naših objektiv-

nepoznan." Ob teh besedah se je zdelo, da ni ogročenje proti meni in Togliattiju, ki se je očividno strinjal z menoj, poznalo nobenih mej; zlasti je bil nasilen Finec, katerega sem že omenil, in enako neki Bolgar ter eden ali dva Madžara.

"Nezaslišno je," je kričal Kuusinen, zaripel v obraz, "da imamo še vedno take male buržuje v trdnjavi svetovne revolucije." Beseda "male buržuje" je izgovoril s skrajno komičnim izrazom prezira in gnusa. Edini med navzočimi, ki je postal popolnoma miren, je bil Stalin. Rekel je: "Ako je en sam delegat proti resoluciji, tedaj bi ne smela biti predložena." Potem je dodal: "Naša italijanska tovariša se morda ne zavedata našega notranjega položaja. Predlagam torej, da se ta seja odgodi do jutri in da se eden izmed navzočih poveri, da vecer prebije z našima italijanskima tovarišema in jima pojasni naš notranji položaj." Ta nehvaležna naloga je bila dana Bolgaru Vasiliju Ko-

dicionalnim reakcionarnim pogledom na domače življenje in sveti leti.

Farsa "Pohujšanje" je Cankarjev davek temu boju, genialno zlobna in istočasno prešernostrohatna satira slovenskega umetnika o slovenski družbi.

Na drugi strani pa je nad vse zanimiv ob pravkar neštetih rojstvih tudi Cankarjev osebni miseln in intimno umetniški razvoj, ki se značilno kaže tudi v farsi. Razume se, da osebrega miselnega razvoja in intimno umetniške strani katerega kolikumetnika ni mogoče izločiti in izdvajati iz njegovega dosežkov v delih. Nasprotno: osebni miseln razvoj in intimno umetniške reakcije v umetniku so pogoj za nastanek del.

Cankarjeva osebna umetniška razvojna pot je obeležena z dolgo vrsto mejnikov, od katerih vsak pomeni etapo miselne in idejne Cankarjeve borbe in preloma s slovensko tradicionalno miselnostjo in moralom. Življenje na Dunaju pa ga je ponudilo o strahotah in krivicah, ki jih poraja na svojem dnu visokokapitalistična družba. Tu na Dunaju je Cankar neposredno na sebi doživeljil razne preobratne krize meščanskega individualizma ob zatonu najbolj individualističnega obdobja buržoazne družbe, ko je pisal svoje novele v povezti iz dunajskega velikomestnega življenja.

Torej ga iz tega razloga najbolj zanjuje; a umetnik in nestalni položaj—zares, to ni po okusu malomeščanskega konzervativca! Zatorej: najprej poštana meščanska služba in umetnost povrh, potem si čestit človek, o, in kot umetnik visoko spoštovan.

Da, tako je mislil kranjski malomeščan v tistih časih in kdo bi zameril Cankarju, če je v "zlobni razposajenosti" resničemu in brezobzirnemu umetniku-kritiku dodelil zglasne prilaste prav za tisto družbeno funkcijo, ki je bila v malomeščanski družbi povsem nezaželjena.

Fr. Onič.

po najgloblji vsebini krvavo pekoča ironija, a za publiko debele poročja prešernosti in sneha.

Bojim se, da ne bodo med namenikami imeli prav tisti, ki majejo z glavo, ker je Cankar umetniku Petru dodelil še atraktiv razbojniki, rokovanja in kontrabator. Če bi tega ne napravil, bi farsa trpeла na protislomem prelomu v svoji zgradbi.—Cankar je dobro poznal malomeščansko sodbo, da je umetnik človek dvomljivih, zlasti moralno dvomljivih kvalitet in takole nazunaj dejansko večkrat blizu vagabundu z nestalnim življenjskim položajem. In glejte, če mu že, umetniku, lahko odpusti razne sumljive lastnosti, mu nestalnega življenjskega položaja nikoli ne more. Zakaj pred čim mali meščan bolj trepeče, kakor pred nestalnim življenjskim položajem, ki mu v kapitalizmu sledi kakovih hijena skozi vse njegovo življenje?

Torej ga iz tega razloga najbolj zanjuje; a umetnik in nestalni položaj—zares, to ni po okusu malomeščanskega konzervativca! Zatorej: najprej poštana meščanska služba in umetnost povrh, potem si čestit človek, o, in kot umetnik visoko spoštovan.

Da, tako je mislil kranjski malomeščan v tistih časih in kdo bi zameril Cankarju, če je v "zlobni razposajenosti" resničemu in brezobzirnemu umetniku-kritiku dodelil zglasne prilaste prav za tisto družbeno funkcijo, ki je bila v malomeščanski družbi povsem nezaželjena.

Gilbert, Minn.—Tukaj je naložil Louis Verbich. Ko je pripravljal, da pojde na delo v rudnik, je še malo posedel in si zapalil cigaret, nenadoma pa se je zgrudil mrtev na stol. Star je bil 62 let, rojen v Podborštu pri Sent Vidu na Dolenskem. V Ameriko je prišel pred 38 leti. Bil je član SNPJ in KSKJ. Zapusča ženo, pet sinov, tri hčere, dalje brata v Chicago in Virginiji, Minn., ter pet sestra v starci domovini.

Ely Creek, N. Y.—Tukaj je naložil dolgoletna članica SNPJ Frances Zigon, rojena Širc, star 60 let, doma iz Logatca. Po konjica je bila mrtvoudna zadnjih pet let. Iz stare domovine je ta problem vznemiral Cankarja v zvezi z možnostjo njegovega umetniškega obstanka v domovini, nam zgoravo dokaže mnoga Cankarjeva dela. Danes, ko smo že odmaknjeni tistem času, se globlje zavetamo, da je bil prav odnos in umetnost v premirnem sorodju z njeno družbeno-politično zaostalostjo in zato stalno kritičen, še več, negativ, to je Cankarja zelo vznemirjalo.

Po isti idejni dinamiki, s katero je do kraja obsodil zaostalost našega političnega in idejnega življenja, je rasla njegova satira, ki se ne bi ustvarjali hrenjenja po lepoti v sferi ljubezni? Kako je dejal že Goethe: Večno žensko nas dvigajoč privlači? Tu nekje se je tudi iz Cankarjeve umetniške borbe v razdroblju Cankarjevega umetniškega razpoloženja in programu, ki o njem govori v "Jubileju" ("Krpanova kobila"):

... Tako so zrasle poslednje knjige na rodovitni, bogato pognjeni njivi zlobe in zaničevanja.

In farsa je izšla komaj leta dni po "Krpanovi kobili" (1907)—V taki osvetljavi nam je razumljivo, zakaj z "razposajeno zlobnostjo," kot je dejal Cankar, napisana burka toliko groteskno pretirava resničnost v tako tipičnosti, da mestoma učinkujejo obrazi "Pohujšanja" že skoraj kot resnične spake na sicer duhoviti umetniški ravni.

Zenske obleke: št. 40 je ameriško 32½ do 33 točk, ki jih je treba odštititi od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih. Na primer: če vam pišejo, da želite čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7. št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Zenski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Ta-

ko bi na primer: št. 38 bila št.

6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Zenske obleke: št. 40 je ameriško 32; 42 je 34; 44 je 36; 46 je 38; 48 je

IVO PIRKOVIĆ:

Bilo je pod Gorjanci

ZMAGOVITI POHOD UPORNIKOV

(Nadaljevanje)

Po begu fašistov so v faro svetega Jerneja poslali iz mesta četo kraljevo vojsko, ki pa je kazala prav tako malo veselja, da bi napadla partizanski obroč, ki jo je v vasi sredi odprtga polja dušil. Občudovala je pogum vojaka, ki je za denar tekel nekaj streljajev daleč iz vasi, da bi izprical svojo neustrašenost. Junaka pa sta bila v njih očeh vojaka, ki sta za bogat dar tekla celo do Vrhopolja, ustrelila v zrak, da so ju pri fari čuli, in spet naglo zbežala nazaj.

Pri Italijanh se je včasih res zgodilo, da je lakomnost zmagača nad bojazljivostjo, ne vedno brez usodnih nasledkov zanje. Da so si četrtega septembra (1942) "modre kravate" štiri in dvajsetega laškega pehotnega polka nakopale sramoten poraz, o katerem ne bo zgodovina novega rimskega imperija hotel nikoli ničesar vedeti, tudi ni bilo krivo hrepnenje po vojni slavi, marveč nemlinjivi laški pohlep po nezasluženem plenu, ki je za trenutek zmagal nad strahom pred upornikom. V Vrhopolu pod Gorjanci je bilo namreč mnogo dragocenega lesa, ki ga laški prekupečevalci niso utegnili več odpeljati, ko so partizani spomladis zasedli gozdove in ustavili vsako sečnjo za tujca. Tam gori pa je cvela tudi vir grešne slabosti, ki je bila Italijanom to pot pogubna.

Na gospodov dan, 30. avgusta, so Italijani Vrhopolje iz zraka skoraj uničili, da bi potem varnejše planili po plenu. Tukajek pekla bombardiranja, rušenja in paljenja ljudje še niso doživeli. Pri fari pa je dekletce pobožnega mesarja Rangusa, ki si je v vojski naglo zidal hišo, razposajeno poskakovalo po cesti in vzklikalo: "V Vrhopolu imajo pa žeganje."

Pet dni pozneje so Italijani z vozmi in težkim oružjem vdrli v vas, naložili hlodov, nadavili perutnine, napolnili bisage brez dna, s čimer je kdo utegnil, ter se kakor po zmagi vračali k fari. Ze se je vinogradov po jelskih pobočjih na zahodni strani vasi umikala njihova zaseda in so kupi razmetanega nezrelega grozdja pričali o puščenju, ko je z nizkega griča Gomile na vzhodni vasi, udaril nanje komandir Dušan a petnajstimi možmi Milanovega voda. Vendar se hudemu ognju sovražnikove stotnjive in nevarne mu dežu min, s katerimi so Italijani odgovorili, ni mogel uprati. Orožnik Dušan se je s svojimi ljudmi umaknil, še preden je imel zgube.

Dobra dva streljaja niže se je vrh nizke vzpetine, ki ji pravijo domačini Gregorka, zakopal čevljar Hribar s četico svojih tovarišev. Dvanajst upornikov je brez pomisleka znova napadel sovražnika, ko se je s konji, mulami, težkimi vozovi, karetami, strojnici, metalci min in oddelki pehote komaj dobro razvili v dolgo kolono, pomikajoč se od Vrhopola po cesti onkraj potoka proti Šmarju.

Italijani so se naglo poizkusili upreti. Ze je stal sred ceste metalec min in že je strojnica spustil prve rafale iz Gruberjeve hiše, v katero je planil ter v prvi zmedenosti razstrelil leseči okvir okna. Ze je pod neznanim ognjem strojnici in min zatudi čevljar Hribar popuščati, umikajoč se s tovarši v gospojem redu iz strelskega jarka. Vid Kuščjan pa je obstal, poteg-

(Dalje prihodnjic)

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Mario Kolenc

Ena najbolj modernih je CRANE kopalnica

Dajte, da vam jo mi inštaliram!

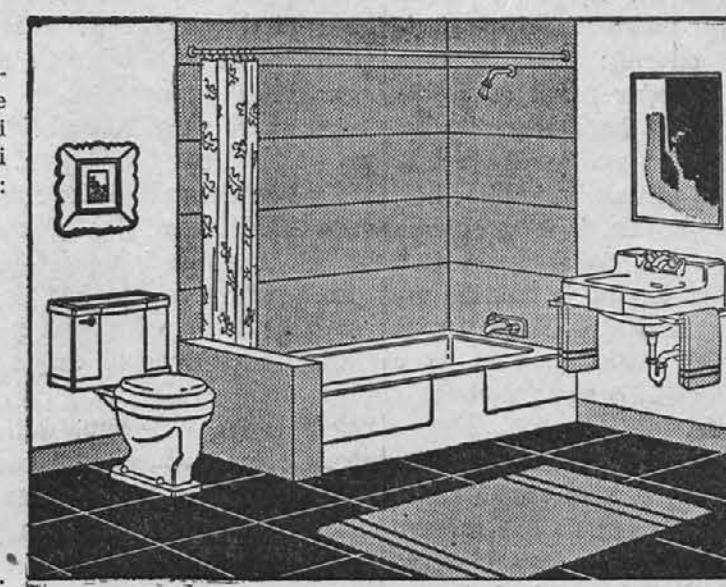
Louis Planinc

Vse 3 pritikline spadajo k najboljšim izdelkom "The Crane Group." Lahko daste inštalirati vse tri in si prihranite denar; ali pa naročite posamezne. Cene so:

TOILET UMIVALNIK BANJA

Cene so zmerne, ako pa naročite vse tri na enkrat si prihranite večjo vstojo

Stroški za inštalacijo so posebej.

Ako naročite pri nas, vam naši izkušeni delavci vse točno in perfektno inštalirajo. Delo je garantirano. Vse delo je lahko financirano tako, da vam ni treba nobene gotovine takoj. — Plačate lahko v treh letih.

Vselej, kadar potrebujete kaj, kar spada v plumbersko stroko, bodisi za popravo starih delov ali za inštaliranje novih, poklicite našo firmo, ki daje postrežbo meščanstvu v Clevelandu že od 1907. Nobeno delo premajhno—nobeno delo preveliko... Proračun zastonj—brez vsake obligacije.

W. F. HANN & SONS

15505 Euclid Avenue

Telefon MU 1-4200

MAKEDONIJA BO DAJALA SUROVINE ZA PORCELAN

Ko si je nova Jugoslavija začela velike naloge elektrifikacije in industrializacije, so v mnogih drugih deželah celo nepristranski gospodarski strokovnjaki gledali precej nezaupljivo na njene načrte. Ne prijazno in celo sovražno pa so naše namene, da razvijemo proizvodnje sile, presojali v tistih deželah, ki si lastijo monopol na posamezne industrijske stoke. Tako je znano, da hoče Češkoslovaška veljati kot proizvajalec najboljšega porcelana.

Zato so nas češki strokovnjaki odločno odvračali, naj bi ne začeli razvijati industrije porcelana, češ Jugoslavija nima za porcelan surovin. Celi niso bili pripravljeni pomagati novi Jugoslaviji pri polaganju temeljev industrijske stoke, ki je na Češkoslovaškem močno razvita. Med drugim so trdili, da Češkoslovaška proizvaja dovolj porcelana tudi za Jugoslavijo, češ popolnoma brez potrebe gradit drage industrijske naprave. Razen tega so govorili, da nimamo strokovnjakov, ne tradicij in da bi bila proizvodnja silno draga, ker bi morali uvažati surovine.

Zdaj pa ni treba več odkrivati pravih namenov in nasvetov "dobrohotnih" strokovnjakov v drugih deželah. Ce pa so bili njihovi nameni čisti, smemo upravičeno dvomiti v njihove strokovne sposobnosti. Zakaj, kako je mogoče trdit, da Jugoslavija sploh nima surovine za proizvodnjo porcelana ali da te surovine ne ustrezajo, če preiskusili smo jih?

Nasi prvi obrati za proizvodnjo porcelana že dajejo porcelan iz domaćih surovin. Razen tega gradimo velike, sodobne tovarne porcelana in keramičnih izdelkov, ker se je izkazalo, da imamo dovolj izvrstnih surovin.

Največjo tovarno porcelana gradimo v Makedoniji, v Titovem Velesu. Makedonijo so izbrali kot bodoči središče naše industrije porcelana zaradi tega, ker ima po dosedanjih raziskovanjih največ izvrstne surovine za porcelan. To surovino so že preiskusile naše tovarne keramič-

delkov, na primer v Libojah pri Celju in v Novem Sadu. Velika tovarna porcelana bo obratovana tudi v Hrvatski.

Ob veliki tovarni bodo zgrajili veliko nasejje, ki bo pravo mesto, saj bo štelo nad 4,000 prebivalcev. Razen stanovanjskih hiš bodo v novem nasejju zgradili več javnih poslopij, sindikalni dom, otroška zavetišča, restavracije in zgradbe za razne druge namene.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

Društveni koledar

FEBRUARJA

21. februarja, sobota — Veselica Clevelandske federacije SNPJ v SND

MARCA

3. marca, sobota — Veselica društva Clairwoods št. 40 SDZ v SND

10. marca, sobota — Veselica društva Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ v SND

17. marca, sobota — Veselica krožka št. 2 Prog. Slov. v SND

24. marca, sobota — Veselica Slov. nar. čitalnice v SND

25. marca, nedelja (Velikanočna) — Ples društva Spartans št. 576 SNPJ v SND

30. marca, petek — Ples Johny Pecon in Lou Trebar v SND

31. marca, sobota — Veselica društva Danica št. 11 SDZ v SND

APRILA

1. aprila, nedelja — Prireditve Gospodinjskega odseka AJC in dram. dr. Naša zvezda v AJC na Recher Ave.

6. aprila, petek — Ples Wagon kluba v SND

7. aprila, sobota — Proslava 25-letnice društva sv. Cecilijske št. 37 SDZ v SND

7. aprila, sobota — Veselica društva Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

8. aprila, nedelja — Koncert Glasbene Matice v SND

13. aprila, petek — Ples kegljaca v cerkvi sv. Pavla v SND

15. aprila, nedelja — Koncert zboru Abrašević v SND

20. aprila, petek — Ples Hrvatsko-ameriškega mladinskega kluba v SND

21. aprila, soboto — Veselica društva Lipa št. 129 SNPJ

22. aprila, nedelja — Pomladanski koncert zboru Adria v AJC, Recher Ave.

27. aprila, petek — Ples Golden Gophers kluba v SND

28. aprila, sobota — Proslava 25-letnice društva Martha Washington št. 38 SDZ v SND

MAJA

5. maja, sobota — Veselica društva sv. Ane št. 4 SDZ v SND

6. maja, nedelja — Koncert zboru Triglav v Sachsenheim dvorani na Denison Ave., — plesna veselica v Domu zapadnih Slovencev.

11. maja, petek — Ples Merry-makers kluba v SND

12. maja, sobota — Veselica društva sv. Katarine št. 29 ZSZ v SND

18. maja, petek — Boksarska predstava Cleveland Ambassadors v SND

19. maja, sobota — Veselica društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ v SND

26. maja, sobota — Veselica društva Državljan št. 33 SDZ v SND

JUNIJA

2. junija, sobota — Veselica društva sv. Vida št. 25 KSKJ v SND

JULIJA

1. julija, nedelja — Piknik zboru Slovan na vrtu AJC na Recher Ave.

29. julija, nedelja — Piknik Gospodinjskega kluba Slov. del, dvorane na Prince Ave., na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

Pri nas dobite knjigo "He, the Father" (On, Oče) katero je spisal FRANK MLAKAR Pošljemo kamorkoli, Samo \$3.00.

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.

DELO DOBIJO MOSKI

MAŠINISTI

ASSEMBLY LATHE

MILLING MACHINE

delavci

Podnevi — dobra plača od ure

Moslo Machinery
2443 Prospect Ave.

HIŠE NAPRODAJ

NAPRODAJ

je hiša za 2 družini, 5 in 5 sob. Na 13502 Coit Rd., nasproti Fisher Body Co. Dve garaze, dva forneza, eden na premog, drugi na plin.

PO 1-3488

SOBE V NAJEM

LEPO OPREMLJENO

sobo pri mirni družini se odda v najem po šestnemino moškemu ali dekletu. Prost vhod. Na željo dobti tudi zajtrk. Blizu poulične. Za podrobnosti poklicite

MU 1-2082

DELO DOBIJO ŽENSKE

Dekleta za pisarno

Izkulnja ni potrebna.

Splošno pisarniško delo.

40 ur tedensko — stalno.

Ugajalo vam bo delo pri

ROSENBLUM'S

321 EUCLID AVE.

Tipkarica

ZA SPLOŠNA PISARNIŠKA DELA.

V produkcijskem in kupovalnem oddelku.

Izkulnja ni zahtevana, a je v pomoč.

5 dni — 40 ur tedensko.

Stalna plača.

TRABON

ENGINEERING CORP.

1814 E. 40 ST.

DECEMBRA

2. decembra, nedelja — Koncert zboru Slovan v AJC na Recher Ave.

ZA ZVISANE DAVKE

Predsednik Truman je predložil kongresu svoja priporočila za zvišanje federalnih davkov, ki bi zvezni blagajni prinesla okrog 10 bilijonov dolarjev nadaljnji do

JOSIP JURČIČ

DOMEN

DOMAČA POVEST IZ PREJSNJEVGA VEGA

(Nadaljevanje)

"Izva vrta sem nekdo gre," reče čez nekoliko časa gospodinja.

"K nam?" jo vpraša mož, naenkrat ves potolažen.

"Bokal vina ima pod pazduho in nemara, da je tisti Domen, ki je bil pri Jureu. Lej, sem gre!"

"Le brž mi s mize spravi črepinje, pobriši in se izkidač venkaj," priganja gospod Krševan polovino svojega srečnega zakona. "Da le vina nese, to je dobro ubral, ravno suho mi je po grlu, prilego se bo, da nikoli tega."

"Požeruh!" je godrnjala žena in naglo pospravila. "Da veš, nimaš mi kratko ni malo ne vsega vina izpit. Polovico ga deni na omaro." Rekši, se umakne matica v stransko stanico, ki je bila tudi šola, kadar je imel gospod Krševan koga učiti.

"Nu saj sem vedel, kam pesaco moli," je mrmljal učenik, "kokoš bi sama rada pila, zato brani petelinu h koritu."

Zdaj se odpro vrata in Domen pride v hišo.

"Dober dan, gospod."

"Bog daj dober dan tebi in twoji roki, ki nekaj rdečega prinaša. Le na mizo postavti!"

Domen stori tako in se sam usede tiko na rob klopi pri mizi.

"Saj vem, da je le-to za primako, za drugo menda ne nosiš tega blaga po svetu," je rekel Krševan, obenem pa zgrabil bokal z vinom z obema rokama.

"Le pije, zato sem vam ga prinesel," odgovori Domen, "potem pa se bova o nečem pomnila."

"To pa še zmeraj." Rekši, pogne Krševan na dva duška iz steklenice toliko, da je tretjina vina izginila. "Dobra kapljica!" reče, obrisavši si usta. "Kako pa kaj tebi?"

"Napak!" odgovori Domen in izvleče šop starih povezanih in zamazanih papirjev. "Tukaj mi boste prebrali in povedali, katero pismo je tisto, ki ga jaz iščem."

"Kakovega pa iščeš?"

"Obljubite mi pred po moško, da ne boste za zdaj nikjer in nikomur povedali. Nobeni živi duši!"

"No, lej ga, kaj se meniš! Saj nisem baba! Kakor čes; če ti ni ljubo, jaz ti ne bom zinil nikdar besede. Porečem, da te še pri meni ni bilo."

"Poiščite mi pismo, kjer je moj oče in moja dota zapisana."

Zdajci jame gospod Krševan pregledovati stare listine. Ker sam ni bil branja vajen, ker ni razumel dobro tujega jezika, je premišljeval vsak list pol ure, preden je vedel, da ta ni tisti, čeravno dostikrat ni mogel povedit, kaj je. Vendar se je držal veličastno in učeno na svojem polomljenem stolu, preobračal pisma zdaj pokonci, zdaj počez, zdaj bral od zdolaj, zdaj od zgornj, zdaj se je zopet hudoval na pisarja, ki je morda že zdavnaj ležal v črni zemlji, da je pisal grozovito grdo in nerazločno. Domen, ki mu je sedel brez besede nasproti in, križem roke držeč, čakal, katero bo pravo, je imel gospoda Krševana za modrega in učenega moža.

"Tukaj je eno, ki je graščak podpisana na njem," reče Krševan čez dolgo ko je prekel vse pisarje, ki si niso znali peresa

denarjev ne mara, če sem ga prav razumel; res, zlodej me naj vzame! I, ko bi ga tebi dali, ljubi moj France Krševan, kajne, ti bi svetu pokazal, kako zna pameten človek denar obračati, da mu dosti zaleže in pa nič!"

Motila ga je v tem govoru žena, ki je prišla iz stranske izbe, prece ko je čula, da je mož sam. Jela je izpraševali, kaj je Domen hotel. Gospod Krševan pa je bil toliko moški, da ji je zaprava odvrnil: "Kaj ti tegam?" Vendar motil se je, če je menil, da bo s tem mir besedi. Ženska zvedavost je tolikanj bolj pritiskala, kolikor bolj je zmanjkovalo vina v bokalu. Kakor vselej je zmagalna tudi to pot in kmalu je babiče vedelo kaj in kako. Česar ji možni mogel razkriti, to si je v svoji domišljiji sama dodala in dostavila.

"Le potpri, prijatelj, potpri! Meniš, da se vsaka reč tako berre, kakor bi orehe tolkel in trl?"

In zopet je gledal učenik debelo četr ure na list.

"Hudič je to pisal, hudič bo to bral!" zareči naposlед.

"Vrag ti vedi, kaj je to. Tukaj zgoraj se bere takoj, da, ako ne bo nekdo vzel dekllice Metta Koščice, ji pa za gotovo obeta 3000 tolarjev za doto njenemu otroku. Vendar pa dalje pravi, da to pisanje samo po njeni smrti velja; ako popred pride med svet, ne velja nič, nikoli. Tole me pa moti: zapisan in podpisani je zadaj Plevnik, menjati tisti, ki smo ga predlansko zimo pokopali, in pa gospod graščak. Né vem, kateri je priča in kateri podpisovalec."

"To že jaz vem, dajte sem!" reče Domen in mu vzame list iz rok.

"Menda vendar nisi ti tisti! Pač, kako se piše? — Za Koščico! To je že res. Bog me varuj, ti boš imel 3000 tolarjev, za strah božji! Stoj, še nekaj se mi klati po glavi. Kaj, ko bi bil graščak tvoj oče; in nemara, to je njegovo pismo." Tako je dejal učenik in debelo gledal.

"Le tiho mi bodite, svetujem vam, gospod! Kadar bodo vsi ljudje govorili, govorite še vi, kadar mene že ne bo tukaj, po pred pa ne."

"Torej Sova je tvoj oče; hm, kdo bi bil to misliš."

"Jaz nimam očeta!" je dejal Domen. "Tudi ga ne maram takega, kakor je graščak Sova, če mi Bog boljšega ni dal." Pri teh besedah se mu celo zopet zatemni.

"Tudi denarjev ne boš mala?" vpraša Krševan.

"Pismo morem imeti, imela bova pomeneš doig, doig! Pa saj veste, kaj sem reklo, molčite za zdaj ko riba, ako ne, potlej vas ne poznam ni več dobrega za vas!"

Odide. Krševan je pa gledal skozi okno in videl, da Domen ne gre po poti, ampak čez vrt vse vprek.

"Čudno pismo je to," je godrnjal gospod učitelj. "Kar sem na svetu, nisem imel takega v rokah. Pa zlodej me naj vzame, če sem enakega človeka videl in slišal, kakor je ta trap, da se takega očeta brani in da

TEKOM ČASA,

ko se zozobozdravnik

Dr. J. V. ZUPNIK

nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zozobozdravnikov v tei naseblini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotik z vašim zozobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE
vogal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel. ENDICOTT 1-5013

Peter se namuzne, pomakne slamnik čez oči in gre svojo pot, godrnjaje nekaj "o babjih poštah".

Od farne vasi, kjer je stanoval učitelj Krševan, pa do Sovovega gradu je bilo debelo uro hoda. Ko je torej stari Peter priklopil in pritolik domov, se je bila storila že trda noč. Medpotoma je bil že skoraj popolnoma pozabil naročila. Sreča mu, da je stal Sova z rokami v žepu pred pragom in v nebo gledal, pa ne da bi bil molil, ampak gledal je, bo li drugi dan jasno ali bo sneg. Ker ga je torej pastir Peter videl pred seboj, se je domislil, kako mu je baba zabičevala. Sname tedaj klobuk z glave ter pristopi k njemu pripoveduje, kaj je gorovila brbljava učiteljeva žena. Od kraja se je videlo, da ga Sova še ne posluša; ko pa Peter nekaj čeka o pismu, doti in očetu Domnovem, se zgane dolgi gospod od vrha do tal, se naglo obrne k pastirju in še en pot mu je moral povedati vse.

(Dalje prihodnjič)

Potreba oddiha za vsakega

Amerika je mlada dežela in njen tempo je mladosten, hiter. Vse hočemo izvršiti na hitro, brez ozira na posledice. Na splošno je to dobro in temu se imamo v veliki meri zahvaliti za sijajni razvoj te dežele. Toda za mnoge posameznike je ta tempa poguben, ker si v tej brzini na znajo privoščiti primernega oddiha in razvedrila. To je v veliki meri odgovorno za žalostno dejstvo, da letno umrje okrog 600.000 oseb za srčno hiblo in da je živčno onesposobljenih okrog 150.000 ljudi na leto.

To so strahotne številke, posebno, če pomislimo, da nas srčna hiba in živčna onesposobljenost oropa toliko števila najbolj sposobnih in aktivnih ljudi. To je tragično za prizadete ljudi in njihove družine in obenem za deželo, ki prerano izgubi najboljše državljanke. Stotisoč teh ljudi bi mogli še leta in desetletja uživati lepote življenja, se veseliti družinskega življenja in koristiti deželi, če bi si znali in

hoteli privoščiti nekoliko oddiha o pravem času.

Mnoge bolezni izhajajo iz prevelikega fizičnega napora brez dovoljnega oddiha in razvedrila v prav toliko ali še več jih izhaja iz duševnega napora. Mnogi ljudje imajo fiksno idejo, da če oni ne opravijo določenega dela, fizičnega ali duševnega, v določenem času, bo vse narobe; pa se ženejo čez mero svojih fizičnih ali duševnih zmožnosti.

Ljudje v podrejenih pozicijah, bodisi v industriji ali družbi, navadno nimajo iluzije, da so nenadomestljivi, zato med nimi ni preveč okupacijskih žrtev. Ko svoje določeno delo opravijo, se čutijo prosti in na svoj način uživajo njim odmerjeni oddih. To jih vzdrži zdrave, fizično in duševno.

Ni drugi strani pa so ljudje, ki imajo velike ali male odgovornosti napram splošnosti ali napram ustanovan, katerim pridajo, ki misijo, da bo vse propadlo, če njihova pozornost in sodelovanje za hip odnehat. Morda si vzamejo ene ali druge vrste razvedrilo ob nedeljah ali

MANDEL'S CORN PLASTER
PRVIČ IZZA VOJNE imamo
Najboljše sredstvo proti kurju
češom. Pokličite KE 0034 in vam
pošljemo po pošti. Cena 35c
M A N D E L D R U G C O.
15702 WATERLOO RD.

MI IMAMO

takovšnje kupce za vašo hišo za
eno ali dve družini, od \$10,000 do
\$20,000. V Euclidu ali severno
vzhodnem delu.

Točna in poštena poslužba.

Govorimo slovensko
BEACHLAND REALTY

767 E. 185 ST., IV 1-1012

FARMA NAPRODAJ

78 akrov dobre, obdelane zemlje; dobro posloplje in farmsko orodje. Za vsa pojasnila se lahko oglasite pri meni na farmah ali pa mi pišite.

JERRY STROJIN

R. D. 3, Box 181, Geneva, O.

FOR —

CHICAGO

and all sections
of the Midwest

OUR ADVERTISING

REPRESENTATIVES

are the

Chicago

Advertising Co.

139 N. CLARK ST.

CHICAGO, ILL.

DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

PLEASE GIVE US A CHANCE —
Responsible Handyman, wife,
child desperately need 4-5 room
heated unfurnished apartment
South or Southwest. Moderate
rental.

Maywood 7-6713

MUSIC TEACHER at Lourdes
High School, wife, infant son
(Slovak couple) living with family,
crowded quarters desperately
need 3-5 room unfurnished
apartment, Southwest. Moderate
rental.

Yards 7-6713

MANAGER, wife and well behaved
8½ year old daughter would like
5 or 6 room apartment in nice
section. Cash property guarantee,
plus bonus for extra nice apart-
ment. South Shore 71 to 79th
St. near lake or northwest sec-
tion preferred. Phone Jack Temp.
DElaware 7-1233 Tuesday or any
time during week.

2 SMALL GIRLS AND MOTHER
would rather live with daddy in
Chicago than grandma in Milwaukee.
Urgently need 4-5 room
apartment. Any good location.

BRUNswick 8-4213
Evenings Blittersweet 8-4950

RESPONSIBLE Middle-aged Wom-
an. Lovely Beverly Hills home.
Own room, board, small salary
in exchange for assisting with
housework and care of children.

Hilltop 5-5008

RESPONSIBLE Employed Vel-
wife, child, desperately need 3-5
room unfurnished apartment
South. Moderate rental.

Portsmouth 7-7374

HELP WANTED—Domestic

PRACTICAL NURSE — Expe-
rienced. References required. \$35
a week. Room. Board. Light
housework.

Rogers Park 4-2636

BUSINESS OPPORTUNITY

GOOD BUY — Beauty Shop on
West Side. Well established
trade. Best offer. Come out and
see.

RAnd 6-6125 or
Columbus 1-8482

GOOD BUY — Short Order and
Plate Lunchroom. Seating 24-4
living rooms 2 bedrooms in rear.
Well established. Westside. Best
offer.

EEcley 3-0396

RESTAURANT in Mira Mar Hotel
Good clientele. Thriving business.
Mira Mar Hotel Restaurant.
Good opportunity for right party.
Call PLaza 2-7726

HELP WANTED—MALE

COMPETENT Janitor's Helper
Steady. \$225 month. Room and